

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดชุมพร เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 9 แห่ง ในจังหวัดชุมพร จำนวน 325 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชุมพร จำนวน 325 คน โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1988 อ้างถึงในยุทธ ไกยวรรณ, 2550 : 123) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และสุ่มอย่างง่าย ซึ่งมีรายละเอียดการสุ่มตัวอย่างดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{325}{1 + 325 \times (0.05)^2} \\ &= 179.31 \text{ คน} \end{aligned}$$

ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน

$$\begin{aligned} \text{โดย} \quad n &= \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{ขนาดของประชากร} \\ e &= \text{ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)} \end{aligned}$$

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	โรงพยาบาลอำเภอ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	โรงพยาบาลหลังสวน	74	41
2	โรงพยาบาลปากน้ำหลังสวน	25	14
3	โรงพยาบาลละแม	37	21
4	โรงพยาบาลพะโต๊ะ	24	13
5	โรงพยาบาลปะทิว	32	18
6	โรงพยาบาลท่าแซะ	42	23
7	โรงพยาบาลทุ่งตะโก	26	14
8	โรงพยาบาลมาบอำมฤต	32	18
9	โรงพยาบาลปากน้ำชุมพร	33	18
รวม		325	180

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยประยุกต์จากแนวคิดการรับรู้ภาวะสุขภาพของบรู๊คและคณะ (Brook and Other, 1973 อ้างถึงในวารสารต้น รุ่งเรือง, 2548 : 44) มากำหนดตัวแปรอิสระ และนำแนวคิดพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ (Pender, 2006 : 49-50 อ้างถึงใน ญัฐลักษณ์ โดวิเศษ, 2548 : 7) แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด รายได้ต่อเดือน การทำงานพิเศษ แผนกที่ทำงาน ช่วงเวลาที่ทำงาน ส่วนใหญ่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การคิดจะเปลี่ยนงาน เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านสุขภาพและการมีโรคประจำตัว ได้แก่ อาการเจ็บป่วย การรักษาตัว การติดเชื้อโรค และโรคประจำตัว เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยภาวะสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดชุมพร มีจำนวน 6 ด้าน จำนวน 23 ข้อ ดังนี้

ด้านภาวะสุขภาพในอดีต	จำนวน 3 ข้อ
ด้านภาวะสุขภาพในปัจจุบัน	จำนวน 3 ข้อ
ด้านภาวะสุขภาพในอนาคต	จำนวน 5 ข้อ

ด้านความต้านทานโรค จำนวน 4 ข้อ

ด้านความวิตกกังวลและความสนใจต่อสุขภาพ จำนวน 4 ข้อ

ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการเจ็บป่วย จำนวน 4 ข้อ

ลักษณะของคำถาม เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert โดยแบ่งระดับการรับรู้ ออกเป็น 5 ระดับ คือ

การรับรู้มากที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน

การรับรู้มาก ให้คะแนน 4 คะแนน

การรับรู้ปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน

การรับรู้น้อย ให้คะแนน 2 คะแนน

การรับรู้ น้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดชุมพร มีจำนวน 5 ด้าน จำนวน 39 ข้อ ดังนี้

ด้านการบริโภคอาหาร จำนวน 9 ข้อ

ด้านการออกกำลังกายและการพักผ่อน จำนวน 11 ข้อ

ด้านการตรวจรักษาสุขภาพ จำนวน 6 ข้อ

ด้านการจัดการความเครียด จำนวน 4 ข้อ

ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 ข้อ

ลักษณะของคำถาม เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert โดยแบ่งระดับความคิดเห็น ออกเป็น 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยมากที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน

เห็นด้วยมาก ให้คะแนน 4 คะแนน

เห็นด้วยปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน

เห็นด้วยน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน

เห็นด้วยน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ผู้วิจัยนำเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขในขั้นแรก และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการพยาบาล ทั้งในสถานบันการศึกษาและสถาบันการบริหารการพยาบาล จำนวน 5 ท่านพิจารณาตรวจสอบ

ความตรงตามเนื้อหาโดยพิจารณาสำนวนภาษา เกณฑ์การให้คะแนน ความถูกต้องของการวัด ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปรับความชัดเจนของภาษาและการใช้ภาษา และปรับเปลี่ยนคุณลักษณะให้กับด้านต่าง ๆ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ได้รับข้อมูลกลับคืนมาครบทั้ง 30 ชุด นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) นำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเที่ยงดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพและพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดชุมพร

แบบสอบถาม	ค่าความเที่ยง ทดลองใช้ N = 30
ส่วนที่ 2 ด้านปัจจัยภาวะสุขภาพ	0.710
ส่วนที่ 3 ด้านพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ	0.728
รวมทั้งฉบับ	0.829

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากศูนย์จัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดชุมพร จำนวน 9 แห่งเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บและชี้แจงรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามด้วยตนเองโดยกำหนดรับแบบสอบถามคืนและติดตามเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง

3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามที่ได้คืนมาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำนวน 180 ชุด คิดเป็น 100%

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถาม พร้อมให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดให้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่าความถี่และร้อยละ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสุขภาพและการมีโรคประจำตัว ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

1.3 การวิเคราะห์ระดับปัจจัยภาวะสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดชุมพร ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการรับรู้ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีรับรู้ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการรับรู้ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการรับรู้ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการรับรู้ระดับน้อยที่สุด

1.4 การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดชุมพร ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีพฤติกรรมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีพฤติกรรมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมระดับน้อยที่สุด

2. สถิติเชิงอนุมาน ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีภาวะสุขภาพกับพฤติกรรม การสร้างเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดชุมพร ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Moment Correlation Coefficient)

ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังนี้

0.90 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

0.70-0.89 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

0.50 -0.69 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.30-0.49 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ
ต่ำกว่า 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก